

Aldona Chmielowska

Czerchów, gm. Ozorków, woj.
łódzkie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 14, 146-147

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

lazne, 12 przekłuwaczy rogowych i kościanych, 3 fragmenty oselek, rozcieracz kamienny, drucik żelazny, 3 przedmioty z kamienia, gliny i żelaza.

Interpretacja zbadanych jam nie jest łatwa, będą one wymagały szczegółowej analizy stratygraficznej i materiałowej. Wstępnie, opierając się na ceramice i materiale szczegółowym, można dwie zbadane jamy datować na X - początek XI wieku. Znaleziona w jamie z X-wieczną ceramiką mała ostroga żelazna, którą najpóźniej można datować na koniec VI wieku, pochodzi na pewno z terenu osady wcześniejszej, znajdującej się w bliskim sąsiedztwie. Warto podkreślić, że jest to już druga wczesna ostroga odkryta w Czekanowie, a jak wiadomo znalezione takich ostróg należą do wyjątkowych nie tylko na terenie Podlasia.

Badania przyniosły dalsze, interesujące materiały do poznania wczesnośredniowiecznego osadnictwa na terenie Podlasia Zachodniego. Odkrycie osadnictwa z X wieku wypełniło lukę chronologiczną i daje nam ciągłość osadniczą od VI do XIII wieku. Położona w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska I osada przyczyni się na pewno do uściślenia chronologii cmentarzyska. Bogate wyposażenie dwóch zbadanych jam stwarza duże nadzieje na przyszłość, bowiem odnotowano 5 dalszych jam z tego samego okresu.

Mając na uwadze, że Czekanów z każdym rokiem dostarcza coraz bardziej interesujących materiałów, konieczne są dalsze, bardziej kompleksowe badania. Jest to bowiem punkt wyjątkowy dla Podlasia i powinien być możliwie w pełni zbadany.

Sezon wykopaliskowy 1980 roku zamyka się dla stanowiska I liczbą 118 grobów i 78 jam, a dla stanowiska III - 7 zbadanymi jamami /na ogólną liczbę 23/.

Materiał i dokumentacja znajdują się w PMA w Warszawie.

CZERCHÓW, gm. Ozorków
woj. łódzkie
Stanowisko 2

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadziła dr Aldona Chmielowska,
Finansował WKZ w Łodzi. Piąty sezon badań.
Wczesnośredniowieczny kompleks osadniczy.

Badania prowadzono w północno-zachodniej części wsi Czerchów, w odległości około 1, 5 km od grodziska, gdzie w założonej przez rolników piasznicy odsłonięto ponad półmetrowej grubości warstwę kulturową. To przypadkowe odkrycie stało się początkiem badań osadnictwa towarzyszącego uprzednio badanemu grodowi.

Osada położona była na stoku wysoczyzny okalającej od północy i wschodu podmokłe łąki, w odległości około 100 m od strumyka będącego dopływem Bzury. Przebadano 185 m² do przeciętnej głębokości

120 cm. Na przestrzeni 150 m² odkryto, obok 4 jam, luźnego paleniska i licznych dołków słupowych, zarys prostokątnego domu o konstrukcji słupowej; w jego obrębie odsłonięto jamę z zawartością dość jednolitego zespołu ceramicznego, który wstępnie datować można na VI wiek. Zaobserwowano wyraźnie odróżniające się dwie warstwy kulturowe, z których wcześniejsza zawierała materiał ceramiczny mieszczący się w przedziale czasowym między końcem IV-ego a VI wieku. Badania zniwelowanej części wału na grodzisku prowadzono metodą elektrooporową.

Ostatni sezon badawczy wskazuje, że najwcześniejsze osadnictwo wczesnośredniowieczne w rejonie Czerchowa było typu wiejskiego i lokowało się na wysoczyźnie, gdzie istniały optymalne warunki zarówno osadnicze jak i gospodarcze, z uwagi na dobre gleby i bliskość wody.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Badania będą kontynuowane.

CZERSK, gm. Góra Kalwaria
woj. warszawskie
Stanowisko "Wzgórze Zamkowe"

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materiałnej
w Warszawie

Badania prowadziła dr Jadwiga Rauhutowa.
Konsultantem był prof. dr Witold Hensel.
Trzynasty sezon badań. Wczesne i późne
średniowiecze /IX-X w./, /XI-XII w./ XIII w.

Kontynuowano badania we wschodniej i południowo-zachodniej części wzgórza zamkowego /ary 3 C-D i 37 A/ oraz rozpoczęto eksploatację nowych działek w części zachodniej /ary 26 D, 35 C-D i 36 A/.

Do najstarszych obiektów odsłoniętych w bieżącym sezonie należy zespół grobowy złożony z sześciu glinianych naczyń, różnej wielkości i kształtów oraz dwóch palenisk, związanych z kulturą tzw. grobów kloszowych /ar 3/.

Najstarsze ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego pochodzą z IX-X wieku. Z tego czasu pochodzi być może półziemianka odkryta na arze 37 A oraz fragmenty ceramiki zalegające w warstwie /ar 37 A i 3 C-D/. Liczniejsze są natomiast relikty osadnictwa z 2 połowy XI i XII wieku. Oprócz fragmentów budynków naziemnych w konstrukcji zrębowej, usytuowanych w kilku poziomach nad sobą /ar 37 A/, odsłonięto półziemiankę /ar 3 C/ oraz paleniska kamienne wewnątrz obiektów mieszkalnych i poza nimi /ary 3 C-D i 37 A/. Zabudowa mieszkalna została częściowo zniszczona przez cmentarz wczesnośredniowieczny, którego skraj uchwycono na arze 3. Na odcinku tym odsłonięto około